

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond primă dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumeră și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază.

Sibiu, 30 Ianuarie st. v.

Ne-am lămurit.

Trei dintre Români intrați în dieta Ungariei au vorbit la ocaziune bine aleasă.

Începutul l-a făcut părintele Constantin Gurban, ca cel mai de aproape chieimat, căci e preot, profesor seminarial și om al guvernului, eară vorba era de budgetul cultelor și al instrucțiunii publice.

Părintele Gurban și-a câștigat ca reprezentant al cercului Butenilor un nume bun la Români, a riscat însă în timpul celor din urmă alegeri buna sa reputațiune, pentru-ca s'îi făcă arhierului seu un mic serviciu, punându-și candidatura cu program guvernamental. De aceea campania parlamentară începută de Părintele Gurban în unire cu dl Sabovlievici nu prea putea să le inspire Românilor multă încredere. Se putea presupune, că cei doi deputați guvernamentali, unul Sârb, altul Român, au vorbit, pentru-ca guvernul să aibă ocaziune de a se pronunța și el, ceea-ce a și făcut.

Și în adevăr sîrma electrică a și dus vestea în toată lumea, că naționalul Sabovlievici și naționalul Gurban au vorbit „foarte leal și cu multă moderațiune“, eară dl C. Tisza, răspunzându-le, a constatat, că nu e țeară, în care „naționalităților“ să le meargă mai bine ca în Ungaria și că e vina „naționalităților“, dacă nu o simt acestea.

Trebuia dar', din punctul de vedere românesc, să se pună întrebarea, dacă Părintele Gurban, vorbind acum și cum a vorbit, a servit cauza românească ori cauza guvernului.

Căci se poate foarte lesne, ca după toate cele ce s'au petrecut în cele din urmă câte-va luni și mai ales după strajnică enunțiațiune a principelui Bismarck, acțiunea Părintelui Gurban să-i supere pe Români.

Această nedumerire nu mai există. „Gazeta Transilvaniei“ aprobă acțiunea parlamentară a Părintelui Gurban; și dacă o aprobă „Gazeta Transilvaniei“, o aprobăm și noi, ca să putem merge înainte.

Intervenirea d-lui V. Babeș, cel mai autorizat dintre reprezentanții, pe care îi are partidul național în dietă, în tot cazul

dă campaniei importanța, pe care Părintele Gurban el singur nu i-o putea da.

Al treilea, în sfîrșit, dl Petru Truța, vine, ca să illustreze prin o faptă concretă cele emise de ceilalți doi colegi ai sei în tesă generală.

Să ne întrebăm acum: care este rezultatul campaniei?

Părintele Gurban, dl Babeș și dl Truța, s'au mărginit toți trei la foarte puțin. Fiind vorba de cheltuielile ce se fac din visteria comună pentru așezămintele de cultură, ei au cerut să fie respectate și aplicate cu bună credință **legile existente**.

Ei știu foarte bine, că cu atât numai *astăzi* Români nu se mai mulțumesc, dar', ca oameni cu tact politic, au cerut numai atât, ca să vadă ei și să vadă lumea și să vedem mai ales noi Români, dacă este în cercurile politice maghiare cătuși de puțină înclinare de a-și apropia „naționalitățile“.

Răspuns a fost. Toți fruntașii parlamentari ai Maghiarilor au vorbit, ceea-ce trebuie să ne măgulească. Ce-i drept, unul singur a recunoscut și el, că e mare lucru aplicarea cu bună credință a legilor, ear' de acesta s'au lăpădat cu toții, cum te lapeși de un înciumat; e însă de bun augur, că s'au încălzit cu toții și toți au vorbit cu o rară bunăvoință.

Răspunsul l-a formulat dl Coloman Tisza cu deplină claritate.

Am, — a dis d-sa, — cele mai bune intențiuni, față cu naționalitățile, dar' condițiuni nu primesc.

Ne-am lămurit.

O experiență îndelungată ne-a dat învățătura, că concetățenii nostri maghiari au cele mai bune intențiuni față cu noi totdeauna, când se simt mai mult ori mai puțin strimtorați. Sîntem noi destul de cu minte, ca să nu ne facem iluziunea, că din deferență cătră noi, urmașii colonilor romani, oamenii mari ai maghiarilor

bune intențiuni; tocmai de aceea mici că ne încântăm însă de bunele intențiuni, ci ca oameni trăiți în lumea aceasta și trecuți prin multe desamăgiri, ținem orbiș să ni se dea garanții pe deplin sigure, că nu ni se va mai pute face ceea-ce ni s'a făcut de atâtea-ori.

Dar' concetățenii nostri maghiari nu vor să știe de condițiuni.

Prea bine! noi mai așteptăm! O! noi scim aștepta, mare minune cum scim! Atât de mare e răbdarea noastră, încât Maghiarii cu toate răsfațările și-o perd de o mie de ori pe a lor vedându-ne cu câtă *astăzi* sufletească primim noi în viitor.

E în adevăr admirabil lucru, cum ei se frământă, în vreme ce noi suferim, și cum „Nemzet“ adună date, ca să dovedească progresele făcute de noi, în vreme-ce dieta strigă într'un glas: voim să-î imprimăm statului caracterul național maghiar.

Dacă vor, n'au decât s'o facă: au puterea, se bucură de încrederea Coroanei, îi spriginesce Europa, chiar puternica Germania le este protectoare. Ce mai dis-cută cu noi? — noi! — nisce „Büdös boeskor“.

Maioritatea, fie chiar și numai relativă, asta e totul: minoritățile trebuie să se supună.

Eară noi ne supunem, stăm în supusă așteptare.

Așa au făcut și părinții nostri. De câteva-ori s'au opintit, înzadar s'au opintit. Nici odată însă n'au așteptat înzadar.

Și le vom spune Maghiarilor și taina acestui lucru: putem aștepta și nu așteptăm nici odată înzadar, pentru-că avem vreme, multă vreme, putem, fiindcă sămănța noastră se poate risipi, dar' nu pierce, ci se prăsesece cu o putere nouă îndată-ce timpul se limpedește.

Maghiarii se falsec, că au întemeiat statul acesta.

Fală pentru fală: despre noi acum cinci, șese sute de ani așezăm lumea să vorbească, ear' astăzi în un popor mai mare ca Maghiarii și nu ca stăpâni am sporit și noi, nu trăind din secul în secul prin munca noastră, căroră astăzi le sîntem

Și dacă migrațiunea popoarelor, dacă Mongolii, dacă Turcii, Leșii, Tătarii și Cazacii n'au putut stinge sămănța românească în nisce timpuri, când celui cu aspirațiuni mai nobile nu-i rămânea decât să aștepte în supusă retragere, ca ceilalți să se nimicească unii pe alții, atunci Maghiarii sînt nisce visători juvenili, dacă

voiesc să prefacă în stat național maghiar o țeară, în care acum, în secolul XIX, trăiesc aproape trei milioane de Români, și care face parte din imperul habsburgic.

Dacă o vor cu toate aceste, nouă nu ne rămâne decât să așteptăm. Nenea Pascu are să meargă tot ca până acum la turmă, nenea Nuț la alba nenea Stan la coasă, nenea Bra

dascălul de carte, popa de biserică, noi o să facem literatură nevinovată, — o să muncim cu toții tot câte cinci zile pentru „stat“ și una singură pentru noi, dar' Dumineca tot noi o să fim noi și tot Maghiarii o să se sbuciume, că de ce oare nu facem și noi, precum făceau ei, când nu le mergeau lucrurile pe plac.

Credem însă, că Maghiarii ar ave cuvinte de a nu ne lăsa să așteptăm prea de tot mult.

Discursul

deputatului național Vinc. Babeș rostit în dieta Ungariei, în sesiunea de Sâmbătă, 6 Februarie, cu ocaziunea dezbaterii gen. asupra budgetului ministerului pentru instrucțiunea publică.

Sîntem în poziția de a publica astăzi întreg discursul dlui deputat Vincențiu Babeș.

„Aci vi trimit în traducere — ne scrie dl Babeș — discursul meu de alaltăieri explicându-vă, că noi deputații naționali români ni propusesem a lăsa să se certe domni Maghiari despre cauzele noastre precum începuseră. Dar' smeritele cuvinte ale Sârbilor Sabovlievici și Giurcovici plăcându-le prea mult dlor, ear' câteva mai aspre din partea dlui Gurban dă-

Eată discursul:

Onorabilă Casă!

Și pe mine unele enunțiațiuni de ieri ale onor. domn ministru-president m'au îndemnat a lua cuvântul.

Nu pot fi de acord cu sentința exprimată de on. domn antevorbitor, contele Apponyi, relativ la aceleași enunțiațiuni; eu adevărat aceleași enunțiațiuni nu le țin nici de corecte, nici de întemeiate, și reflectez aici numai decât, că on. domn deputat doar' rău va fi înțeles cuvintele colegului nostru Gurban, când a interpretat gravaminile și excepțiunile sale astfel, ca și cum el ar lua în nume de rău, că statul ungu-

Foiața „Tribunei“.

Dama de companie.

— Novellă de Grindt. —

Tradusă de Petronella Cornea n. Misticu.

(Urmare.)

Magda se miră aflând că contesa are un fiu.

Aceasta începî apoi să-i vorbească despre călătoriile fiului ei, făcute prin Italia și Anglia.

„Acum se află în Paris“, — continuă apoi, — „dacă se va rentoarce acasă, se va decide, ori va rămâne lângă mine, ori va pași pe cariera diplomatică. Dar' să nu uit“, — întrerupse ea tema, — „să-ți dau leaful pe luna aceasta!“

Ea se sculă. Magda își părăsi locul.

„Ba nu, doamnă contesă, nu înainte de a o fi meritat.“

„Eu îmi plătesc datoriile totdeauna înainte.“

„Dar', doamnă contesă, atunci îți rămân eu datornică, fiindcă mi-ai trimis o sumă considerabilă pentru călătorie.“

„Dar' copilă, cum socotesci d-ta? Nu cumva socotesci, că te-am lăsat să călătorești pe speșele proprii?“

„Eu așa am cugetat, și așa e și mai natural.“

„Oh! du-te, nebună ce ești, — glumi contesa, — m'ăș gena de mama d-tale“, — și grăind aceste părăsi salonașul. Întorcându-se apoi preste puțin, ea puse suma adusă cu ea pe measă.

„Iată copila mea! Onorarul d-tale nu l-am statorit. Nu mi-ai făcut nici ieri întrebare despre aceasta, cum s'ar fi convenit. Ești mulțumită?“

Magda tresări.

„Ba, doamnă contesă, d-ta îmi dai călătorie liberă și toată întreținerea; nu mi-se cuvine dar' decât poate a treia parte din această sumă.“

„Nu cumva vrei să-mi prescrii cum am să taxez serviciile ce mi-se fac? Așa rămâne, fata mea, și cred că mă vei cruța de a te mai opune cu vre-un cuvânt voinței mele; eu nu discut bucurios în cestiuni de bani.“

Magda, cuprinsă de emoțiuni, voia să sărute mîna matronei.

„Nu, nu, — o refuză aceasta, — d-ta nu ești camerieră.“

Vocea Magdei tremura.

„Dați-mi voiă, doamnă, eu îi sărutam și mamei mele toate diminețile mîna, și mă gândesc la ai mei, cum vor lăuda providența, că m'a condus în casa d-tale.“

„Poftim vorbe!“ — grăi contesa surizînd.

— „Ei! acum scrie acasă.“

„Ea nu cere hîrtie dela mine“, — murmură contesa, rămânînd singură, — „s'a prăvădit cu toate pentru timpul dintăiu. Și asta îmi place; ea răspunde așteptărilor deșteptate de epistola ei.“

După-ce își termină scrisoarea, cătră mămă-sa, în care îi descria, ce norocoasă se simte de a fi ajunsă lângă o femeie atât de nobilă, Magda află dela camerieră, că contesa a eșit în trasură.

Contesa făcî o vizită la baroneasa de Zobel. Aceasta primi pe amica ei cu cuvintele:

„Ah d-șoara e aici, și ved din fața d-tale, că și-a făcut o bună impresiune.“

„Da“, — răspunse contesa, — „am nimerit foarte bine!“

„Dar' să nu te grăbesci cu judecata, iubita mea, să așteptăm, ca să vedem, cum se va purta.“

„Oh, eu am pus-o deja la încercare.“

„Cum așa?“

„Despre aceasta de altă dată, baronesă. Dacă nu ai promis nicăiri, vină de seară cu Gizela la mine, să luăm ceaiul împreună, și te vei convinge, dacă am ori nu cauze să fiu mulțumită.“

„Dar' cine este ea?“ — întrebă baronesa. D-ta mi-ai comunicat numai atîta, că e fiica unui ampoi mai superior din Prusia.“

„Da, tatăl ei a fost consilier de stat.“

„Cum? — și și-a lăsat familia așa fără nici o avere?“

„Se întemplă asemenea lucruri și în cercurile noastre austriace. Altcum eu n'am vorbit încă cu Magda despre împregiurările ei familiare; cred, că cu timpul ea mi-le va spune toate. Te pot dar' aștepta pe de seară la ceai?“

„Am să vin, contesă.“

„Fără de Gizela?“

„Ba, cu fiica mea, ba îmi pare chiar bine, că ea nu e de față. De mult voiam să vorbesc odată confidențial cu d-ta; nu e de —“

„Despre ce?“ — o întrerupsă contesa. — „Te rog fără de nici un încungiu.“

„Propunerea, ce mi-e pe limbă, ar trebui poate să vină dela d-ta. Nu ghicesci?“

„Cred, că da“, — grăi contesa zimbînd.

„În adevăr?“ — întrebă d-na de Zobel.

Amica îi răspunse fără de rezervă: „Eu, ca mamă a unui fecior, s'îi propun mamei cu o fată să facem din copiii nostri o păreche.“

Baronesa îmbrățișă cu căldură pe amica ei.

„Ai nimerit, iubita mea, — de acum îmi ești și mai scumpă.“

Contesa se desfăcî din brațele ei. „Vești, dorința d-tale e și a mea; este însă întrebare, dacă o vom și pute ori nu realiza?“

„Pentru Gizela mea îți garantez“ — declară baronesa.

„Căci idea mi-a venit numai decînd a sosit cea din urmă fotografie ce și-a trimis contele Iosif, care a deșteptat în Gizela dorința de a vedea originalul.“

„Ți-a spus-o aceasta chiar ea?“ — scirici contesa.

„Ba nu, însă de atunci, de câte ori sîntem la d-ta, se uită la album; partea unde e fotografia, ca din întemplare, rămâne totdeauna deschisă, și ea se uită des acolo. Dacă aceasta nu e semnul —“

„Bine, bine, — însă te sfătuiesc, să nu te grăbesci cu nimic. Fotografia și originalul fac impresiuni deosebite, de multe ori, chiar opuse.“

„Vreu să cred, — adause apoi cu seriozitate, — că fiul meu se va reîntoarce așa, ca să fie demn de Gizela d-tale.“

„Demn? el? d-ta glumesci?“

„Nici de cum.“

„Dar' cum o înțelegei aceasta?“

„Purtarea lui, după atîția ani de absență, vom vedea cum va fi. Foarte tare m'ăș bucura, dacă planul nostru s'ar realiza.“

„Așadar' la revedere pe de seară.“

Cu aceste contesa se depărtă, ca și când ar fi avînd mare grabă. (Va urma.)

resc în prima linie se interesează de limba și cultura maghiară. Eu nu cred, să existe cineva în această țeară, care ar lua în nume de rău acea interesare; luăm însă — da, în nume de rău, acea procedere, că, pe când statul în prima linie se îngrijese de limba și cultura maghiară, în a doua, a treia și a patra linie nu se mai îngrijese de nimica, măcar că legi avem, pe cari colegul Gurban le-a citat, cari pretind și această îngrijire, dar' pe cari cei dela putere nu le iau nici într'o socotință. Aci este buba, și în această privință, la această jalbă aș fi dorit eu să aud explicațiunile onor. domn prim-ministru. Nu putem noi adevă să cuprindem cu mintea noastră, cum se întâmplă, că avem legi, ne provocăm la ele, cari ne recunosc și într'o măsură oare și care ne garantează drepturi naționale, dar' pe acelea nu le ia nimeni nici într'o considerațiune, ajungând lucrul până acolo, încât acei domni deputați, cari în numele naționalităților aduseră aici plânsori, trebuiră să-și iee refugiu la suplicațiuni către on. Casă și către preaonor. domn ministru-president, ca să se îndure de lege, să binevoiască a fi de seamă de lege! Din toate aceste urmează, că noi, precum am spus, nu luăm în nume de rău, ba chiar aprobăm, când statul în prima linie lucră pentru dezvoltarea culturii maghiare, însă prelungă această lucrare cerem să nu se uite, că aici în această țeară — nu de ieri-alaltieri, ci de o mie de ani locuiesc în masse atâția cetățeni de naționalitate și limbă nemaghiară, căror de asemenea prin lege le sunt garantate drepturi de cultură națională, de care așadar' de asemenea trebuie să vă îngrijiiți. Aceasta însă nu se întâmplă.

Preaonor. domn ministru-president ținea ieri în cuvântare sa, că „acel element, care a întemeiat acest stat după istorie, în drept este a-i imprima signatura sa“. Frumoasă sentință, și eu pricep, că maghiarimea întreagă a aplaudat-o; nu pot însă să pricep, că acea signatură — până unde este să mergă? Și aci este cauza, pentru care eu nu pot să fiu de opiniunea, că acea enunțatiune corectă ar fi. Nu știu, căci nu ni-se spune, are oare să se extindă acea signatură până în familie, până în comună, până în biserică, sau până la care anumit hotăr? Tot mereu auzim intonându-se aici „idea de stat maghiară“, dar' nime nu vine a ne spune, a ne defini, ce este propriaminte și ce pretinde aceea? Nu vă satisface, că vă vedem prin fapte, cum respectăm legile țării, cum plătim grelele dări către stat, cum ne ferim de ori-ce conflict cu legitimitatea. Bine, ce mai cereți dela noi? Dl. coleg Gurban, v'a încredințat și despre aceea, că noi nici nu mai avem inteligență, care n'ar învăța, n'ar ști limba maghiară. Dar' eu pot să vă încredințez, că chiar ai mei copii doar' mai bine vorbesc limba maghiară, chiar decât pe a lor cea română. (Strigări: Să trăească!) Apoi nici aceasta să nu fie dovadă destulă? Dar' — până unde să mergem?!

Mai deunăzi dl. prim-ministru merse până a ne spune, că „frumoase sunt principiile, când însă le-am executat serios, am pute ajunge, ca în legislațiunea aceasta să vină în majoritate astfel de deputați, cari să desconsideră idea de stat maghiară“. Este numai o frază, care eu nici când nu o voi primi de argument serios; căci aceasta pentru totdeauna ar exclude din patria noastră libertatea și dreptatea.

Repet deci, că aș dori, să ni se dea odată o precizie și chiară definițiune despre aceea-ce are să dică, ce are să fie înțeles prin idea de stat maghiară.

Astăzi propriaminte ceea-ce ne preocupă e: că am creat legi, că paradăm cu ele înaintea lumii, și — lăudându-le strigăm în gura mare: „Eată, vedeți, cât de mari și multe drepturi au în țeara noastră naționalitățile! Când însă se lucră de executarea și aplicarea lor, atunci ni se răspunde: „Nu se poate, căci ele vatămă idea de stat maghiară!“ Dar' unde o să ajungem pe această cale? Ce o să se aleagă de dreptate, de moralitate, dacă vom continua tot așa?!

✕ Nu pot a nu contrădice și acelei afirmări a dl. ministru-president, dacă vom lua cuvintele sale în înțelesul strict, cumcă în cursul istoriei, singur numai Maghiarul a creat acest stat, cu concluziunea, că așadar' numai lui i-se cuvin drepturi în acest stat. Nici odată nu voi recunoaște aceasta! Aceasta istoria n'o dovedește. Am creat acest stat noi toți cu toții. Căci dela sf. Stefan, primul rege, puzura un fost aici mai multe poporațiuni nemaghiare, cari au sacrificat sânge și avere pentru această patriă comună. Mi-se obiectează „ocupatiunea“. Dacă dreptul de stat s'ar deriva numai din ocupatiune, atunci pe această basă statul nostru s'ar pune

în categoria Turciei. Și Turcia a ocupat țeri și cucerit popoare. Alta însă este, ce se mai recere pentru drepturi de stat, cum noi le pretindem, și în această privință, apăsând cuvântul dic: nu numai acela are merit, nu numai acelaia compet drepturi din crearea statului, care a făcut prima ocupațiune, ci de o potrivă îndreptățit este, ceea ce a contribuit a conserva acest stat prin furtunile timpului. Acel istoric „*delis noster Olahus*“ din vechile diplome, tocmai așa a contribuit, tocmai așa și-a vărsat sângele pentru această patriă, ear' poporul român tocmai așa asudă și sacrifică pentru ea, ca și Maghiarul. Întru aceasta deosebire nu există! Cu toate acestea însă nu negăm, nu disputăm primatul Maghiarului în această patriă comună, și adevă pe o basă, ce încă a atins-o dl. prim-ministru, pe basa majorității relative, a progresului mai mare în cultură, a posesiunii sau averii mai întinse, pe care basă Maghiarii în această țeară au avut și vor avea conducerea; și precum nime nu este, care să atace acest drept, tot deasemenea dintr'insul nu se poate forma dreptul de exclusivitate față cu celelalte naționalități. Dar' răul tocmai aci zace, că elementul maghiar pretinde dreptul exclusiv pentru naționalitatea sa.

De aceea țic eu, că mi-ar plăce, să aud pe on. guvern, anume pe dl. ministru-president explicând odată curat și precis, că dacă cetățenii nemaghiari, Români și ceialalți, își fac datorința, poartă toate sarcinile de o potrivă cu cei maghiari, pe ce basă se face diferență între Români și Maghiari, și ce fel este această diferență? (Strigări: „nici un fel de diferență!“)

Mai țice dl. ministru-president, că — „dacă naționalitățile în această lume largă, printre staturile mai mărișoare și nu în confederațiune, vor pute arăta undeva, cumcă — cetățenii de altă naționalitate, fie pe terenul politic, fie pe cel bisericesc sau scolar, fie pe cel administrativ, se bucură de favoruri mai mari ca în Ungaria, atunci — da; dacă însă nu vor fi în stare a arăta astfel de cas, atunci să nu-și condiționeze fidelitatea de pretensiuni mai mari, ci prin fapte sincere să dovedească, că deși alta le este limba națională, ei totuși sunt fideli aderenți ai statului maghiar, astfel făcând posibil a li se face și lor înlesniri pentru interesele lor speciale“.

On. d. ministru-president nu pentru prima oară susține în această casă, că în lumea largă nu există țeară, unde naționalitățile de a doua mână, pe ori-ce teren ar avea mai mari drepturi, ca aici la noi în Ungaria. (Strigări din stânga extremă: „Așa și este; este adevărat!“) Da, este adevărat și — nu este adevărat. (Ilaritate.) În princip, după vorbe, adevărat este; în faptă și realitate, — nu este adevărat. Condeputatul Szabovlevics ne spunea alaltăieri curat și luminat, că — legea făcută pentru naționalități este „literă moartă“. Vă rog, arătați-mi, că din acea lege votată de dietă și sancționată de Maiestatea Sa Regele, măcar un unic paragraf se respectează. (Mișcare.) Apoi tot asemenea este și cu legea, ce ne garantează autonomia bisericească, dar' despre aceasta îmi voi permite a vorbi la altă ocaziune.

Întrebă on. d. ministru-președinte, să-i arătăm undeva o țeară în lume, unde pentru naționalități s'ar face mai mult, ca aici la noi. Îi voi cita casuri de tot aproape de noue, și voi arăta litoralul dela Fiume. Afirmă, dovedească on. guvern, că de 18—20 ani încoace, Ungaria a făcut pentru toate naționalitățile sale atâta, cât a făcut și face pentru mitelul Fiume, pentru 2000 de Italiani, căror mai mare grijă le poartă în toată privința, decât milioanele de Români, Sârbi etc. Dar' afară de aceasta, oare Croato-Slavonii nu aparțin statului nostru? Cum putem da acelora pentru scopurile lor de cultură națională pe fie-care an milioane, de ce n'am pute face aceasta într'o măsură oare-care și pentru Români? Îmi strigați, că aceia își au autonomia lor propriă. Dar' cum o au? O au, căci legislațiunea d-voastră a găsit cu cale a li o recunoaște. Ei, de ce nu recunoașteți și a Transilvaniei? (Strigări energice: „Transilvania nu există! Acolo este Ungaria.“) Dar' — domnilor, eu țin că naționalitatea română puteți s'o spriginți și fără de a-i acorda vr'o specială autonomie, numai să voii!

Este o doctrină cu totul nouă la noi, că în princip recunoașteți drepturi naționale, în faptă însă le denegați. Îmi place și aprob, că guvernul maghiar susține și propagă limba sa națională; dar' v'o spun aici limpede, că eu, dacă aș fi născut maghiar, nici de cum nu m'aș învoi, nici când n'aș face-o ca să-mi ridic cultura, să-mi propag limba, cu banii altora.

Eu nu aș ști să-mi împac cu această procedere mândria maghiară, firesce și mai puțin aș ști să împac această mândrie cu dene-

garea mijloacelor de cultură pentru celelalte popoare ale țerii.

Mai aduce on. d. ministru-președinte, că pretutindene prin țerile mai mărișoare există diferite naționalități; dar' acestea nici într'o țeară nu se bucură de mai mari drepturi, ca în Ungaria. Neg și aceasta; chiar însă de ar fi așa, pentru noi n'ar dovedi nimic. Binevoii numai a cugeta marea Germană, astăzi prima putere de pe acest glob, cât necaz are, pentru-că vrea să amalgamizeze pe cele două milioane de Poloni din Posen, și d-voastră vă siliți a maghiarisa pe cele aproape de ce milioane de diferite naționalități nemaghiare! (Strigări: „Unde sunt acele de ce milioane? Nu ne silim a le maghiarisa!“) Bine este și mă bucur, că respingeți dela d-voastră aceasta, dar' atunci întreb: Dacă Maghiarul care este la putere, este mai cu avere decât Românul și Slavul, dacă el toate mijloacele budgetare le ia pentru înaintarea culturii sale naționale, de unde, din ce mijloace să se cultive Românul și Slavul? Și — dacă pentru cultura maghiară puneți în contribuțiune pe sermanul Român, ear' cultura lui i-o împedecați cu fel de fel de argumente, anume cultura secundară, care poate să fie scopul și consecința, decât ca o mare parte a țerii să rămână necultă și săracă, ca atare pradă maghiarismului, sau — să peară; sau doară să se prepare, a deveni mâne germană, poimâne muscală? Mărturisesc on. casă, că eu acest cercul vișos în care astăzi se frământă Ungaria, nu mi-l pot explica și cred că abia există om cugetător cu mintea întreagă, care să nu vadă pericolele ce din toate părțile amenință special popoarele cele mici, precând noi în loc de a ne pune în pozițiune de apărare, ne certăm și sfășiam asupra cestiunii că — cui compete și cui nu compete dreptul și favorul de cultură națională în patria comună.

Ori ce, numai patriotism nu poate fi tendința și străduința, ca prin împedecarea culturii, progresului concetățenilor de altă naționalitate, să ne întemeiam și asigurăm stăpânirea, viitorul nostru — în patria comună. Cine nu va recunoaște, că greșită politică este aceasta. Și de aceea nu pricep pe dl. ministru-președinte, când pretinde, ca naționalitățile nemaghiare, prin faptă să dovedească, cumcă necondiționat adevărează la statul maghiar, pentru-ca apoi să li se poată acorda favoruri în specialul lor interes. Aceasta va să dică: renunțați la pretensiuni naționale pentru idea de stat maghiar, ca apoi să vi se poată face și vouă ceva favoruri speciale.

Eu nu cred că dl. ministru-președinte va fi în stare a dovedi vr'odată, cumcă cetățenii români ai țerii infideli ar fi acestei țeri. Drept, că cum s'a rostit la o altă ocaziune, d-sa aleargă după soboli pe sub pământ, atari însă nici n'a prins, nici nu va pute prinde dintre Români, precând într'aceea perde din vedere cele mai mari trebuințe pentru patriă.

Nu știu, dacă dl. ministru-president s'a întreat vre-odată: oare politica ce o urmează de de ce ani față cu naționalitățile nemaghiare, posibil e să fie calificată de a căștiga pe aceste naționalități cu inima pentru țeară, pentru timpuri grele? Atâta cu durere trebuie să spun, că prin frase, prin vorbe goale, naționalitățile nu mai pot să fie mulțumite. Dacă după judecata celor dela putere patriotismul nu prin pretențiuni, nici prin promisiuni, ci numai prin fapte se poate dovedi din partea naționalităților, apoi încă mai puțin bunele intențiuni, iubirea de dreptate, din partea celor dela putere, față de naționalități se poate dovedi altfel, decât prin fapte și anumit prin respectarea în faptă, în deplinătate a legilor existente în favorul acelor. Până atunci, până când asemenea fapte nu vor grăi, ori-ce înstrăinare, ori-ce nepăsare din partea naționalităților, nu acestora li se poate imputa, ci celor de sus, dela putere, cari prin vorbe frumoase, ba prin legi chiar promit binele, dar' prin fapte fac numai rău poporului. Fiind eu prin experiență numai că sus la guvern lipsese bunăvoința și serioșitatea față de popoarele nemaghiare, nu pot să-i votez budgetul. (Mișcare.)

După-ce Szilágyi Deszö, cu furie s'a sculat asupra lui Babeș, mai virtos că ar fi pretins autonomia Ardealului, și l'a apostrofat special cu aceea, că strigările și mișcările naționalităților nu provin din masele populului, ci sunt apucături ale unor indiviți ambițioși, vânători de interese personale, Babeș s'a mai sculat odată, reflectând lui Szilágyi, că aceasta, tocmai căci l'a atacat cu mânie, a dovedit că dreptatea nu este în partea sa, n'a avut nici o cauză de a se înversuna pentru autonomia Transilvaniei, deoarece-ce Babeș nici n'a propus-o, nici n'a cerut-o, și nici n'a fost locul de a face aceasta, ci obiectându-se lui autonomia Croației, a atins că, dacă spre a fi drepti către Români și a ne asigura viitorul s'ar recere autonomia Tran-

silvaniei, chiar și aceea ar trebui decretată. Ear' în ce privește afirmarea lui Szilágyi, că nu masele populului, ci numai unii indiviți sunt cari ridică gravamine și fac dificultăți contra statului maghiar, Babeș a răspuns simplu, că aceasta și la naționalități se întâmplă întocmai ca și la Maghiari; bărbații adevăratei inteligențe dau expresiune sentimentelor populului; de unde însă nu urmează, că atari bărbați să fie desconsiderați și acușați, ci tocmai stimați și ascultați; aici tocmai ridicarea din popor de astfel de oameni dovadă eclatantă este, că acel popor are viață, are, viitor.

Revista politică.

Sibiin, 30 Ianuarie st. v.

Sub titlul „Intrigi rusesi în Bosnia“ corespondentul din Petersburg al ziarului englez „Daily Telegraph“ comunică următoarele:

„Un ziar foarte influent din Varșovia „Dniownik Warszawska“ a raportat acum câte-va zile, că în curând va sosi în Bosnia un fel de manifest, care va protesta în contra ocupațiunii austro-ungare și va cere autonomia. Fie că eu știu, că în această țeară autocrată o astfel de arătare nu s'ar pute publica fără scirea guvernului, mi-am dat osteneală să cercetez lucrul și am descoperit că e vorba de mai mult de cum presupuneam. E vorba adevă de un proiect, ce s'a născocit aci în Petersburg. Un dalmațin anume U. a vorbit cu anumite persoane de aci despre executarea planului. Panslavistii îl încuragează în proiectul său și-l spriginesc cu materialul. Apoi se duse la Constantinopol, ca să întemeze acolo un comitet bosniac. U. a primit în Petersburg scrisori pentru a fi introdus la ambasada rusă din Constantinopol, unde a fost primit foarte amical. Această împregiurare nu mai are nevoie de comentariu.“

„Pester Lloyd“ observă la acestea, că dacă va apăre vr'o manifestațiune din Bosnia în contra ocupațiunii austro-ungare, va ști de unde bate vântul.

Caracterul fazei în care a intrat criza balcanică se face tot mai urit. De obicei în cestiunea orientală intrigile au jucat un mare rol; de astădată însă, această miserie e mai întinsă decât totdeauna; paralele cu acțiunea diplomatică, o mulțime de interese pătimește ruinează și zădărnicesc această acțiune. Din Constantinopol, din Sofia și din Filipopol, zilnic se denunță intrigile, cari sunt în curs; principele Alexandru e denunțat ca servitor turcesc și promisiunile cele mai fantastice se desfășură dinaintea ochilor populului. Din Petersburg se vestesc plecarea unor agenți, cari au misiune, ca să ațite Bosnia. Din Sudul Ungariei se anunță începerea unei propagande printre Sârbi în favoarea principelui Nichita al Muntenegrului, care ar conspira, se țice, la tronul lui Milan. Din capitala imperului rus se răspândește scirea, că călătoria principelui Nichita n'are alt scop decât de a sonda intențiunile puterilor față cu o scriere a crizei balcanice. Agenți ruși scriu din Bulgaria șiarelor rusesci, că poporul dorește ocupațiunea rusească și că e nemulțumit cu Alexandru și guvernul său; aproape nu e și, în care să nu vedem desmințiri oficiale din partea guvernului bulgăresc. Cât de periculoasă e o asemenea stare de lucruri, câte complicați pot să rezulte din ea, nu e nevoie să o mai spunem.

În cursul desbaterii din camera franceză asupra unei petițiuni, care cere punerea în vânzare a diamantelor coroanei pentru înființarea unei case de pensii pentru lucrători, Lanjuinais (din dreapta) rostă o cuvântare violentă în care spuse, că în curând Franța va scăpa de republică. Radicalii cerură, ca Lanjuinais să fie exclus din cameră, dar' președintele se mulțumă să-l cheme la ordine. Petițiunea s'a luat în considerare. În fața violenței monarhistilor, radicalii agită din nou idea expulșării principilor.

La desbaterea organizațiunii învățământului primar în senatul francez, ministrul Goblet susțină energie învățământul laic. Senatul a hotărât să se publice discursul ministrului și să se afișeze în toate comunele din Franța.

„Corespondenței Politice“ i-se împărtășește din Londra, că lordul Roseberry ar fi numai în mod provizor ministru de externe și va fi înlocuit prin Sir Charles Dilke, dacă procesul acestuia va reuși în favorul lui, — ca astfel el — Roseberry — se poată primi coloniile, ear' lordul Granville să se numească preșident al consiliului. Se țice, că Roseberry e numai bun în fruntea coloniilor,

deace-ce e persoană grată în cercurile diplomatice din Berlin.

Se pare că încât privește cestiunea egipteană cabinetul Gladstone se va apropia de cabinetul francez, care ar voi să încunguiere o cooperare activă a Sultanelui în Egipt. Decum va hotărî Anglia deșertarea Egiptului, Franca se va oblega necondiționat, de a nu trimite trupe în Egipt fără învoirea Angliei și a puterilor.

Din Bucovina.

Cernăuți, în 22 Ian. (3 Febr.) 1886.

(Fine.)

Cu toate aceste apelul amintit al președintelui și al secretarului „Concordiei” a produs o confuziune perfectă în favorul celor dela putere și rezultatul a fost, că s'a ales dl Isidor cav. de Zotta de ablegat.

După cum am relevat deja, societatea „Concordia” s'a înființat cu scopul de a frânge omnipotența guvernului la alegeri. Programul ei a fost democratic. Președintele și secretarul ei au lucrat așadar diametral în contra scopului societății, protegiând alegerea unui partisan al guvernului și al boerilor, cari ocupă în prezent toate posturile de ablegați la senatul imperial.

În apelul dlor Bumbac și Halip aflăm apostrof: „Concordiani! Arătați, ce puteți! Arătați, cumcă în voi toți bate numai un trup, numai un suflet, și că alegeți totdeauna numai pe acela, pe care îl voiți, dar' nu pe care vi l'ar viri alții cu sila sau cu amăgele!!!”

Ce' ironie!!! Au doară nu era cunoscut tuturor, că dl Isidor cav. de Zotta e impus de guvern, dorit de boeri, protegiat de persoane, cari nu au în vedere interesele poporului.

Prin demersul dlor Bumbac și Halip s'a și periclitat existența societății „Concordia”, fiindcă el a dat ansă la o discordie nedelaturabilă între președintele și secretarul de o parte, și ceialalți membri ai comitetului „Concordiei” de altă parte. Dovadă despre aceasta este, că cei din urmă au refuzat a veni la ședința ultimă excrisă de președintele societății, dl Bumbac. Seamănă, că „Concordia” s'a dizolvat cu totul.

Se mai vorbește, că președintele „Concordiei” a vizitat înaintea proclamării dlui Zotta de candidat al „Concordiei” pe căpitanul țerii în afacerea dispensării secretarului societății, dlui Halip, de examenul recerut pentru profesura la școala agronomică resp. în afacerea stabilisării dlui Halip ca profesor ordinar fără examen, pentru care dispensare petiționare domnia lui de mai mulți ani fără rezultat. N'am creșut și nu cred, că afacerea asta s'ar afla în oareșicare legătură cu proclamarea dlui Zotta de candidat al „Concordiei”. Ni s'a obiectat însă faptul, că îndată după expedarea apelului menționat dietă țerii a dispensat pre dl Halip de examenul amintit.

Regret de a fi necesitat a împărtăși publicului împregiurările adevărate; însă trebuie să o fac față cu starea tristă a poporului nostru, care e lăsat de inteligența noastră perderii.

O mare parte a acestei inteligențe se recruțează din preoțimea noastră, care materialmente se află într'o stare foarte favorabilă și o datorează Domnitorilor Moldovei, din ale căror bunuri s'a înființat fondul religios ort. orient. al Bucovinei. Preoțimea aceasta nu-și împlinesc însă misia sa sfântă în privința luminării poporului. Indolența ei merge până într'acolo, că însuși organul bisericesc de aici — „Candela”, — care apare sub administrația vicarului diecesan dlui archim. A. Ciupercovici și sub redacțiunea cancelarului sinodal dlui protopresbit. A. Berar, — se află necesitată a stigmatiza atitudinea preoțimii noastre cu colorile cele mai negre. Eată câteva șire dintr'un răspuns al „Candelei” (din nrul 1 a. c.) către un corespondent:

„La alte popoare basa cuvântărilor bisericesci sunt catechisăciunile.

„Căți preoți s'au ocupat la noi cu acest ram însemnat al chiamării lor și și-au împlinit datoria cu tot adinsul? Cum poți aștepta așadar' roadă bună, dacă nu-ți pari pământul la timp, cum se cuvine?”
 „D-ta vorbești de unele proceduri de ale preoților și daci, că și se pare, cumcă tineretul în punctul catichesării e lăsat anume în scirea și de capul seu, pentru-ca în timpul căsătoriei să fie loc destors elăci, serindare și liturgii de noroc.”
 „Mai sci, poate că sunt nisce preoți fără de suflet, cari în nemercia lor practică și așa, comițând șarlatania cea mai condamnabilă!”
 „Fie ori cum ar fi, atâta e notoriu, cumcă mulți preoți nu țin oarele de religione în școală, lăsându-se în spatele învățătorilor.”
 „Preoții altor confesiuni fac minuni cu cuvântărilor lor, pentru-că griješc totdeauna de creșterea religioasă morală a acelora, ce li sunt încredințați chiar din tinerețele lor cele mai fragede; ei punând la timp fundament bun, zidesc nefîntrupt și cu tără. La noi așa o lucrare pe deîntregul nu a existat

„încă. De aceea poporul nostru bietul, deși „dat dela fire, a rămas cu totul înapoi și acum dărîmat de sărăcie cum este „a apucat năravuri ruinatoare și e mînat înaintea de valurile cele mai rele. Să nu fie timpul, ca toți preoții de- rîndul să aibă simțimîntul fin, ca să cunoască „aceasta?”

Aceeași preoțime a spriginit unanim alegerea candidatului guvernial, deși a fost sfătuită de I. P. S. S. Metropolitul de a sprigini candidatura dlui consiliar superior M. Piteiu. Pentru cine cunoaște independența preoțimii noastre dela căpitanii districtuali și în special cauzele acestei dependențe, atitudinea preoțimii față cu alegerea ablegatului nu poate produce nici un pic de mirare.

Astfel fu preferat în contra intereselor celor mai vitale ale poporului nostru dl Isidor cav. de Zotta, — care, dealtmintrele om onest, nu a dat până acum nici un semn de activitate în favorul poporului și al națiunii și nici că poate să dea, mai ales fiind nevoit a sprigini guvernul, căruia îi datorește alegerea sa, față de un bărbat de tot independent, dl Piteiu, care în lucrăvitatea sa pentru popor a îmbetrănit și dela care se putea aștepta cu drept cuvânt îmbunătățirea stării poporului și prosperarea națiunii.

Înceihu cu următoarele versuri ale lui Eminescu:

Din Boian la Vatra-Dornii
 A umplut omida cornii,
 Și străinul te tot pasce,
 De nu te mai poți cunoaște.
 Sus la munte, jos la vale
 Și-au făcut dușmanii cale.
 Vai de biet Român săracul!
 Îndărăt tot dă ca racul.
 Nici îi merge, nici s'îndeamnă,
 Nici îi este toamna toamnă,
 Nici e vara vara lui,
 Și-i străin în țeara lui.

În curînd voui desfășura mai pe larg indolența și purtarea preoțimii noastre față cu poporul, care îi este încredințat. Grachus.

Corespondențe particulare ale „Tribunei”.

Biserica-albă, 6 Februarie n. 1886.

(Rectificare.) Din cauza multelor agende și fiind morbos pe pat de câteva săptămâni, abia aji pot să desmint, în interesul adevărului și spre orientarea publicului, falsă și malițioasă corespondență de datul 20 Ianuarie, publicată în „Pester Lloyd” și de aici și în alte gazete.

În această corespondență, plină de neadevăr și tendențioasă, se afirmă: „Preotul român gr-or. din Ciuchiciu, comit. Caraș-Severin, își ținu soția sa din Octomvrie 1885 închisă în pivniță, unde s'ermana se nutria din cucuruz, fasole, cartofi cruți, ce se aflau acolo” și că „comisiunea judecătorească a aflat-o zăcînd pe nisce paie putredite, slăbită total”.

Cauza stă astfel: Nefericita femeie de un timp mai îndelungat a avut rapturi de nebuție și abia arare-ori intervale lucide. Frîngea, rumpea, tot ce-i venia la mână, apuca scaunele sau ori-ce obiect și lovia, isbia cu vehemență în ori-și-cine, care era în apropiere. De multe-ori și în dricul ernei, în cap de noapte, descultă și în cămașe, pe afurișul, colinda câmpurile, unde se ascundea prin cucuruz, vii, tufiș, unde își făcea cetrov asemenea animalelor și ședea zile întregi nemăncată și nebînd nici apă; ear' și mai nefericit bărbat a unei soții, bătea lumea largă cu consătenii și cunoscuții, ca să o afle. Și când o afla de cele mai multe ori, numai cu forța putea să o scoată din locul ascuns și să o aducă acasă.

Bietul soț probat-a toate: a fost cu ea la medic, la băi, a însinuat starea lucrului și altcum cunoscută, la franță și la iearbă, notarului comunal din loc, pretorului cercual din Zam, la care a fost chiar și cu superiorul seu, protopresbiterul cercului B-Albă, pentru-ca nefericita să fie așezată în un institut sanitar. Toate aceste înzădar. Pretorul i-a răspuns: Nu-ți pot ajuta, nu mai este loc în casa de sănătate și pentru ea.

Întreb eu acum, care e vinovatul, care nu și-a împlinit datoria, s'ermanul preot, care de sărac abia a putut trăi de pe o și pe alta, ori cei chiamăți din oficiu a se îngriji și a face dispozițiunile necesare pe calea administrativă în casuri de această natură?

În asemenea împregiurări, acusatul, care are și doi copii spre asigurarea vieții lui și a copiilor de furia nefericitei soții și mamă și din punct de vedere umanitar, ce a putut altă a face, decât în timpul de noapte a-i da locaș într'o unică locuință liberă și disponibilă: camera în care se ținea, cum e datină la sate, și cucuruz, fasole, rachi, vin și cărnuri. Această cameră deși se încuia pe dinafară, fiindcă ușa era cu două despărțiminte pe dinlăuntru se

poate deschide. Nu e drept deci nici că a fost închisă în pivniță, nici că a zăcut pe paie putrede, că n'a căpătat de mîncare, și că a trăit cu cucuruz, fasole și cartofi cruți. De era acusatul crudel și nu și-ar fi iubit soția, cum se putea să aibă cu ea abia anul trecut un copil, cum se poate crede, că muma, frații, consăngeni nefericitei ce e de bună familie, să nu intervină să o scape din mâinile acusatului?!

Că nefericita e alterată de minte, nebuună, se vede de acolo, că și aici în spital a apucat scaunele la medic și îngrijitor, a sărit să încuie ușa, ca să nu între nime la ea. Când a fost acusatul cu ea la medic, numai legată a putut medicul să o viziteze.

Nu stă nici acusa, că preotul și-ar fi îngropat copilul de viu, pentru-că e constatat, că copilul s'a născut mort, și că pe timpul îngropării copilului, acusatul a fost bolnav în pat și necapace de a umbla pe picioare.

Din stadiul cauzei până acum se vede, că acusatul va fi pus pe picior liber, și că nu poate să fie condamnat. A fost dar' prea pripită și privarea de beneficiu prin forul superior bisericesc această pedeapsă fiindcă ori-și-cine poate fi acusat cu cele mai îngrozitoare fapte.

Mai încet dar' cinstite corespondent cu insinuările despre fapte născocite numai de fantasia sclintită și ține cont de bunacuvîntă, când e vorba de reputațiunea, onorul și tot ce poate fi mai prețuit unui om. Pădureanul.

Arad, Februarie 1886.

Adevărul se poate falsifica, se poate ascunde, se poate nega un timp oarecare, dar' în cele din urmă tot ese la iveală.

„Tribuna” Nr. 21 a. c.

De n'ar mai exista în lume ființe, cari mai dau ceva pe speranța într'un viitor fericit, atunci întru adevăr că nici eu nu m'ăș încumeta să obosesc publicul nostru cu șirurile aceste. Jurnalistica noastră — așa cum o avem — luptă pentru adevăr, și nu e vina ei dacă raportori de rea voință voiesc să înșele opinia publică. Adevărul, de care am fost, sînt și voi fi dominat în astă lume, și pe care îl cetesc în fruntea jurnalului nostru „Tribuna”, îmi dictează să vin întru ajutorul cauzei, ca nu cumva „historiograful” să testeze lumii și de aici vre-un paradox.

Vorba este, că la 31 Ianuarie st. n. — după-cum anunță Z. Z. în numărul arătat mai sus al „Tribunei” — reuniunea femeilor române din Arad a arangiat o serată sau doar' concert, conform unui program, pe care nu i-au văcut bine chiar nici arangiatorii.

Nu reflectez la amărăciunea și înșelăciunea de care a fost copleșit Z. Z. prin procedura directorului substituit(?), dar' nu pot înghiți cuvintele prea cutezate, că producțiunea a a succes deplin. Dacă nu este același, dar' sigur într'un birou s'au făurit notițele din „Familie”, „Biserica și Școala” și „Tribuna” referitoare la acel concert. Precum ai avut și ai curagiul se susținu adevărul cu toată demnitatea chiar și în fața pericolelor grave, te rog d-le redactor să dai loc și acestor șiruri pline de adevăr, care-ți înfățișează faimosul concert după conștiința pură și nepreocupată.

Dl N. O. este adevărat că a cetit binișor frumoasa legendă a poetului rege „Înșirăte Mărgărite”; dar' publicul nu de aceea l-a aplaudat, ci pentru-că doria o explicare meritorială. A ceti ca dl N. nu se cere cu totul mare măiestrie; ear' să prețuiesci pe Alexandrii numai atâta, nu numai că nu este măgulitor pentru noi Români, dar' arată sau neglijență, ori dispreț față de publicul present.

Tot această sentență o poate pronunța juriul și asupra d-nei B. C., care declamând „Mărtira inimii” de dl P. Dulfu nu a manifestat nici memoria recerută la declamațiune, nici conștiință de gesticulațiune, căci a arăta inima cu mână stîngă, pe partea dreaptă a toracelui, earăși însemnează tot ceea-ce am șis despre dl N. O.

Vocea metalică a dlui Dr. G. V. a fost primită mai cu plăcere, deși foarte sincer vorbind și d-sa trebuia să se cugete încă de 3 ori până-ce s'ar fi rezolvit ca să deuteze în public. Complezanța ne impune să lăsăm neconturbate aplausele, ce le-a dăruit publicul pentru doamna G. V., când a jucat pe piano „Valurile Dunării.”

Dl Z. Z. scriind face responsabil pe directorul substituit (?) de reușita concertului. Dar' corespondentul nostru n'a putut observa, că lipsa studenților din concert a fost destul de bine, ba! aproape necomparabil de bine reprezentată prin „Il pescatore” a filomelei noastre, a gentilei d-ne Gabriella Ionescu și prin „La baladine Caprice” executat în piano cu precizie rară decătră dl mecanic W. Brauswetter. Aici a aplaudat publicul; aici s'a petrecut artă demnă de un concert, la care participă floarea inteligenței române din Arad în frunte

cu neobositul nostru episcop diecesan. De aici ar fi putut învăța și arangiatorii nostri cum să fie cineva preparat, dacă voiesc să delecteze publicul mare.

Nu directorului substituit (?), ci numai și numai d-lor diletanți ai nostri este de a se atribui vre-un defect ce l-am observat în concertul amintit.

Nici o considerație pentru mine! Trăm în veacul al XIX-lea și acuși îi țicem „adio”; dar' în privința spirituală doară nici n'am intrat bine într'insul, scăderi, pe care noi înșine le promovăm, dacă vînăm numai scopuri materiale. Este timpul de Z. Z. et comp. ca să pretindem chiar și noi Români mai mult, dacă sîntem invitați la atari festivități! Dar' pentru astă-dată destul atâta! Fiat Veritas! A. A.

Cronică.

Stipendii pentru studenții de medicină. Am fost publicat la timpul seu concursul pentru stipendii ce sînt destinate studenților în medicină, care voiesc să pășească pe cariera de medici militari în armata comună. Foia oficială publică acum concursuri de stipendii pentru medicinisti ce sînt inclinați a păși ca medici de honveți. Ministrul de honveți a dispus ca acest concurs să se publice prin comitate decătră autoritățile competente. Stipendiile sînt de 300 până 500 fl. la an.

Necrolog. Elena Veltean, preoteasă în Ghisaș-de-sus a răposat în al 73 lea an al etății.

Bal în Timișoara. Primum următoarea invitare: Avem onoare a invita la *Balul* ce se va arangia Marți în 2 Martie st. n. 1886 în sala cea mare a reductei (otelul principele de coroană Rudolf din cetate în Timișoara) în favorul școalelor române din suburbiul Fabric și al Alumneului român din loc. Prețul de intrare este de familiă 3 fl., de persoană 1 fl. Contribuiri benevole sînt a se trimite subscrișului cassar. Bilete se pot căpăta în bolta dlui E. Hössler în cetate, și la G. Traila în fabrică, ear' în seara balului la cassă. Începutul la 8 oare seara. Timișoara 31 Ianuarie st. n. 1886. În numele comitetului arangiator: Stefan Adam, președinte. Pascu Milu, cassar. Doamnele sînt rugate încât se poate a participa în costum național.

Marșuri române în limba maghiară. Nu de mult foile din capitala Ungariei au adus în traducere „Deșteaptă-te Române”, ear' acum aceleași diare aduc în traducere marșurile cunoscută ale lui Horia și Iancu — se'nțelege în traducere rea și tendențioasă.

Principele Alexandru primesce numeroase telegrame de felicitări din Rumelia și Bulgaria pentru unirea acestor țeri, unire care este aprobată și de Sultan.

Din Atena. Înarmările urmează. Guvernul concentrează numeroase trupe în Tesalia.

Serviciul telegrafic

al
 „TRIBUNEI”.

Budapesta, 11 Februarie n. Aji noapte s'a întemplat aici o spargere împreunată cu furt asemenea celei comise la Granichstädten. Cătră meșul nopții au intrat nisce făptuitori, până acum necunoscuți, în prăvălia de cotărie a lui Schein, care în tractul de bolte al casării Carol a furat de acolo mărfuri în preț de vre-o câteva sute și străbătînd prin părătele din mijloc au ajuns în localul giuvaerului Fodor, de unde au furat giuvaere și briliante în preț de cincispredece până la douăzeci mii florini. Poliția urmărește pe făptuitori.

Viena, 11 Februarie n. „N. fr. Pr.” și „N. Wiener Tagblatt” anunță, că s'a ordonat demobilizarea armatei sêrbesci. „N. fr. Pr.” adauge, că scirea încă nu e confirmată până acum.

Londra, 11 Februarie n. Faima despre aceea, că gloatele din plebele poporului din Greenwich Deptford înaintează spre metropolă, a cauzat mare agitație. Prăvăliile sînt încuiate. Poliția și miliția au ocupat podurile de preste Themse și stradele cele mai mari. Deasa negură arăta situația într'o culoare și mai periculoasă. În contra mai multor conducători de socialisti s'a dat ordin de arestare.

Londra, 11 Februari n. (La 10 oare și jumătate seara.) Până acum nu s'a ivit o conturbare mai remarcabilă a păcii. Nici o pagubă. Poliția a împrașciat adunarea de popor din Deptford si Greenwich. Panica ce domnia s'ara scade cu încetul.

Director: Ioan Slavici.

Redactor responsabil: Cornel Pop Păcurar.

Economie.

Asociațiunea generală a fabricanților de spirit în Ungaria.

(Urmare.)

„Afară de acestea, din Ungaria se exportă în fiecare an cereale în cantitate de 2 milioane de metri cubi și s'a constatat, că exportul acestui articol este foarte mult ajutat tocmai de importul cerealelor românești, care sânt inferioare în calitate; astfel că, pe de o parte, cerealele noastre le vindem cu prețuri destul de mari în străinătate, ceer' pe de altă parte, pentru fabricarea spiritului întrebuițăm cereale românești, care sânt mai eftine.

Transcriem asemenea aci și partea privitoare la cerealele române din memoriul camerei de comerț din Budapesta.

(Va urma.)

LOTERIE.

Tragerea din 10 Februarie st. n.

Brünn: 90 64 6 47 29.

Bursa de Budapesta

din 10 Februarie st. n. 1886.

Renta de aur ung. 6%	101.20
" " " 4%	93.85
" " hârtie " 5%	152.25
Împrumutul căilor ferate ung.	99.75
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	126.50
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	113.—
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	104.—
Bonuri ale ung.	104.—
" " " cu cl. de sortare	103.75
" " " bânățene-timișene	104.—
" " " cu cl. de sortare	103.75
" " " transilvane	104.—
" " " croato-slavone	103.50
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	99.—
Împrumut cu premiu ung.	118.25
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	123.50
Renta de hârtie austriacă	84.30
" " argint austriacă	84.50
" " aur austriacă	113.—
Losurile austr. din 1860	140.50
Acțiunile băncii austro-ungare	865.—
" " de credit ung.	307.—
" " " austr.	299.70
Scrisuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“	101.—
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.91
Napoleon-d'ori	10.—
Mărci 100 imp. germane	61.85
Londra 10 Livres sterlinge	126.30

Bursa de Viena

din 10 Februarie st. n. 1886.

Rentă de aur ung. 6%	102.30
" " " 4%	93.90
" " hârtie " 5%	152.50
Împrumutul căilor ferate ung.	99.70
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (1-a emisiune)	127.25
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (2-a emisiune)	113.40
Amortisarea datoriei căilor ferate de ost ung. (3-a emisiune)	104.50
Bonuri rurale ung.	104.50
" " " cu cl. de sortare	104.—
" " " bânățene-timișene	104.—
" " " cu cl. de sortare	104.50
" " " transilvane	103.75
" " " croato-slavone	98.25
Despăgubire pentru dijma ung. de vin	118.60
Împrumut cu premiu ung.	123.50
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	84.45
Rentă de hârtie austriacă	84.75
" " argint austriacă	113.30
Rentă de aur austriacă	140.—
Losuri anstr. din 1860	867.—
Acțiunile băncii austro-ungare	306.25
" " " austr.	299.40
" " " de credit ung.	—
Argintul	—
Galbeni împărătesci	5.93
Napoleon-d'ori	10.02
Mărci 100 imp. germane	61.85
Londra 10 Livres sterlinge	126.30

Cursul pieței din Sibiu.

din 11 Februarie st. n. 1886.

Hârtie-monetă română	Cump. 8.55	vënd. 8.65
Lire turcesci	11.20	11.25
Imperiali	10.20	10.25
Ruble rusesci	1.21	1.22

Bursa de București.

Cota oficială dela 9 Februarie st. n. 1886.

Renta amort. (5%)	Cump. 93.1/4	vënd. 94.—
" Rur. conv. (6%)	86.—	86.1/2
Acț. de asig. Dacia-Rom.	268.—	289.51
Banca națională a României	1085.—	1183.—
Împr. oraș. București	29.—	—
Acț. de asig. Națională	224.—	—
Credit mob. rom.	—	—
Serisuri fonciare urbane (5%)	81.—	81.—
Schimb 4 luni	—	34.—
Societ. const.	187.1/2	230.1/2
Aur	16.1/4	16.1/2

Dr. med. Eisenmayer

locuiește strada Sării Nr. 3.

Ordinează pentru săraci gratuit dela

2 până la 3 oare din zi.

[249] 1—3

A apărut: A doua edițiune din

Călimdarul Poporului

pe anul comun

1886.

Anul I.

SIBIIU.

Institut tipografic, societate pe acții.

Numai 20 cr. exemplarul.

Numai 20 cr. exemplarul.

Cuprinsul: Călimdarul astronomic și bisericesc. — Chronologie pe anul 1886. — Regenții europeni. — Posta. — Corespondența telegrafică. — Raportul între măsurile nouă și vechi. — Timbrele. — Sfaturile Părintelui Serafim de Ioan Slavici. — Sfaturi practice pentru cari au să vëndă sau să cumpere. — Fenațele și cultura lor de D. Comșa. — Trifon hăbăcul, poveste de I. Pop Reteganul. — Poesii („Scrisoare către un bătrân“ de A. Vlahtuță; „Ce te legeni codrule“ și „La mijloc de codru des“, de Mihail Eminescu; „Ultimul dor“ de Miron Pompiliu; „La șeșetoare“ de Valeria St. Micle; „Doine populare“ cul. de I. Muntean; „Satiră populară“ de S. Florian Marian; „Epitaf“ de Th. Șerbănescu.) — Anecdote (Blastemul de mamă; Țiganul avocat.) — Tîrgurile din Ardeal, Ungaria, Bucovina și România.

Vëndătorilor se dă un rabat de 20%.

Institut tipografic,
societate pe acții în Sibiu.

[185] 19

Caluciala Negruțiu

în Gherla — Szamosujvár

deschide abonamente pe anul 1886 la:

„Amiculu Familiei“. Revistă beletristică și enciclopedică-literară — cu ilustrațiuni. Va eși în 1-a și 16-a di a luni; în numerii câte de 2—3 coale, și va publica poesii, romanuri, novele, schițe, piese teatrale, studii sociale, articoli scientifici, amănunte de instrucțiune și distrațiune ș. a. Prețul de abonament pre anul întreg 4 fl. — pentru România 10 franci — lei n. plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

„Preotulu Romanu.“ Revistă bisericească, scolastică și literară. Va eși în broșuri lunare câte de 2 3/4—3 1/4 coale. și va publica articoli din sfera tuturor sciințelor teologice și între acestea mulțime de predice pre Domineci, sərbători și diverse ocațiuni — mai departe studii pedagogice, didactice și științifice-literare. — Prețul de abonament pre anul întreg e 4 fl. — pentru România 10 franci — lei n. plătibili și în bilete de bancă și în timbre postale.

Abonații vor primii unele premii de valoare și-și vor putè procura cu prețuri foarte reduse toate opurile din edițiunea noastră.

Collectanții primesc gratis tot al patrulea exemplar.

Tot acolo au apărut și se află de vëndare:

Biblioteca Săteanului Român. Cartea I. II. III. IV. cuprind materii foarte interesante și amuzante. Prețul la toate patru 1 fl. — câte una deosebi 30 cr.

Biblioteca Familiei. Cartea I. Cuprinde materii foarte interesante și amuzante. Prețul 30 cr.

Carmen Sylva. Prelegere publică ținută în saalele gimnasiului din Fiume în 8/XII. 1884. în limba maghiară și în 25/II. 1885 în l. italiană prin Vincențiu Nicoară prof. gimnas. — Cu portretul M. S. Regina României. Prețul 15 cr.

Collectă de Recepte din economie, industrie, comerț și chemie, pentru economi, industriași și comercianți. Prețul 50 cr.

Apologie. Discusiuni filologice și istorice maghiare privitoare la Români, invederite și rectificate de Dr. Gregoriu Silași. — Partea I. Paul Hunfalvy despre cronica lui Georg. Gabr. Șincai. Prețul 30 cr.

Renascerea limbii românești în vorbire și scriere, invederită și apretiată de Gregoriu Silași. — Broșura I. II. III. Prețul opului întreg e 1 fl. v. a.

Poesii de Vasiliu Ranta-Buticescu. Un volum de 192 pagine, cuprinde 103 poesii bine alese și arangiate. Prețul redus (dela 1 fl. 20 cr.) la 60 cr.

Ifigenia în Aulida. Tragedie în 5 acte, după Euripide, tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Ifigenia în Tauria. Tragedie în 5 acte, după Euripide tradusă în versuri de Petru Dulfu. Prețul 30 cr.

Brandă sau Nunta fatală. Schițe din emigrarea lui Dragoșiu. Novellă istorică națională. Prețul 20 cr.

El trebuie să se însoare. Novellă de Maria Schwartz, traducere de N. F. Negruțiu. Prețul 25 cr.

Herman și Dorotea, după W. de Goethe, traducțiune liberă de Constantin Morar. Prețul 50 cr.

Economia pentru scoalele popor. de T. Roșiu. Ed. II. Prețul 30 cr.

Petulantul. Comedie în 5 acte, după August Kotzebue, tradusă de Ioan St. Șiucluțiu. Prețul 30 cr.

Nu mă uita. Colecțiune de versuri funebre, urmate de iertăciuni, epitafii ș. a. Prețul 50 cr.

Tesaurul dela Petroasa sau Cloșca cu puii ei de aur. Studiu archeologic, de Dionisiu O. Olinescu. Prețul 20 cr.

Îndreptar teoretic și practic pentru învățământul intuitiv în folosul elevilor normali (preparandiali), al învățătorilor și al altor bărbați de scoală, de V. Gr. Borgovan, prof. preparandial. Prețul 1 fl. 70 cr.

Micul mărgăritar sufletesc. Cărticică de rugăciuni și cântări bisericesci — frumos ilustrată, pentru prunci scolare de ambe sexele. Cu aprobarea Iurisdicțiunii sup. bisericesci. Prețul unui exemplar broșurat e 15 cr., — legat 22 cr., legat în pânză 26 cr. — 50 de exemplare broșurate costă 6 fl., — legate 9 fl., legate în pânză 12 fl. — 100 exemplare broșurate 10 fl., — legate 17 fl., legate în pânză 22 fl.

Cărticică de rugăciuni și cântări pentru pruncii scolare de ambe sexele. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; 50 exempl. costă 3 fl. 100 exempl. 5 fl. v. a.

Visul prea sântei vergure Maria a Născătoarei de Dumneșeu, urmat de mai multe rugăciuni frumoase. Cu mai multe icoane frumoase. Prețul unui exemplar trimis franco e 10 cr.; 50 exemplare costă 3 fl.; 100 exemplare 5 fl. v. a.

Manual de Gramatica limbii române pentru scoalele populare în trei cursuri, de Maxim Pop, profesor la gimnasiul din Nășeud. Prețul 30 cr.